

C-182/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. március 23.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht Düsseldorf (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. november 26.

Felperes:

Nokia Technologies Oy

Alperes:

Daimler AG

[omissis]

Landgericht Düsseldorf

Végzés

A

Nokia Technologies Oy, [omissis] Espoo, Finnország,

felperes,

[omissis]

és

a **Daimler AG**, [omissis] Stuttgart,

alperes,

[omissis]

az alperest támogató beavatkozók:

1. **Continental Automotive GmbH**, [omissis] Regensburg,
[omissis] [eredeti 2. o.]
2. **Continental Automotive Hungary Kft.**, [OMISSIS] Veszprém,
Magyarország,
[omissis]
3. **BURY Sp. z.o.o.**, [omissis] Mielec, Lengyelország,
[omissis]
4. **TomTom Sales BV**, [omissis] Montrouge, Franciaország,
[omissis]
5. **Peiker acustic GmbH**, [omissis] Friedrichsdorf,
[omissis]
6. **Robert Bosch GmbH**, [omissis] Gerlingen Schillerhöhe,
[omissis]
7. **Huawei Technologies Deutschland GmbH**, [omissis] Düsseldorf,
[omissis]
8. **TomTom International B. V.**, [omissis] Amsterdam, Hollandia,
[eredeti 3. o.]
[omissis]
9. **Sierra Wireless S. A.**, [omissis] ISSY LES MOULINEAUX [omissis],
Franciaország,
[omissis]

között folyamatban lévő polgári ügyben a Landgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális bíróság, Németország) [omissis] 4c. polgári tanácsa

a következő határozatot hozta:

[omissis]

II. A bíróság előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

A. Fennáll-e elsőbbségi hasznosítási engedély adására vonatkozó kötelezettség a beszállítók tekintetében?

1. A valamely szabványosító szervezet által kidolgozott szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalom (a továbbiakban: SZNSZ) olyan jogosultja által abbahagyásra kötelezés iránt indított szabadalombitorlási keresettel szemben, amely jogosult visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt e szervezettel szemben arra, hogy FRAND-feltételek mellett valamennyi harmadik személy részére hasznosítási engedélyt ad, hivatkozhat-e a gazdasági folyamat későbbi szintjén elhelyezkedő vállalkozás az EUMSZ 102. cikk szerinti erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó kifogásra, amennyiben a szabványt, amelyhez a kereset tárgyát képező szabadalom nélkülözhetetlen, illetve annak részeit már a szabadalombitorlási per alperese által beszerzett alkatrészben alkalmazzák, amelynek a licencbe vételre hajlandó beszállítójától a szabadalom jogosultja megtagadja a szabványt alkalmazó termékekre vonatkozó saját korlátlan hasznosítási engedélynek a szabadalmi jog alapján releváns **[eredeti 4. o.]** valamennyi hasznosítási mód tekintetében, FRAND-feltételek mellett történő megadását?

a) Különösen így van-e ez akkor, ha a végtermékek forgalmazójának érintett ágazatában az alkatrész által használt szabadalmak oltalmára vonatkozó jogi helyzet a beszállítók általi licencbe vétel révén összhangban áll a szokásokkal?

b) A szállítói lánc *bármely* szintjén elhelyezkedő beszállítókkal szemben fennáll-e a hasznosítási engedély megadásának elsőbbsége, vagy kizárólag azon beszállítóval szemben, amely az ellátási lánc végén közvetlenül megelőzi a végtermék forgalmazóját? E tekintetben is a kereskedelmi gyakorlat a döntő?

2. Megköveteli-e a visszaélésszerű magatartás kartelljogi tilalma, hogy a beszállító részére FRAND-feltételek mellett a szabványt alkalmazó termékekre vonatkozó saját korlátlan hasznosítási engedélyt adjanak a szabadalmi jog alapján releváns valamennyi hasznosítási mód tekintetében abban az értelemben, hogy a végső forgalmazók (és adott esetben az ellátási lánc előző szintjén elhelyezkedő vevők) számára nem szükséges az SZNSZ jogosultjától származó saját, külön hasznosítási engedély annak érdekében, hogy az érintett alkatrész rendeltetésszerű használata esetén elkerüljék a szabadalombitorlást?

3. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Az EUMSZ 102. cikk előír-e különös minőségi, mennyiségi és/vagy egyéb követelményeket azon kritériumokat illetően, amelyek alapján a szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalom jogosultja meghatározza, hogy az ugyanazon gyártási és ellátási lánc különböző szintjein elhelyezkedő potenciális szabadalombitorlók közül melyekkel szemben indít abbahagyásra kötelezés iránti szabadalombitorlási keresetet?
- B. A Bíróság Huawei kontra ZTE ügyben hozott ítéletéből (2015. július 16-i ítélet, C-170/13) eredő követelmények konkretizálása:
1. Annak ellenére, hogy az SZNSZ jogosultja és az SZNSZ hasznosítója által kölcsönösen teljesítendő [eredeti 5. o.] cselekvési kötelezettségeket (a szabadalombitorlásra való figyelmeztetés; licenciakérés; FRAND-feltételek mellett tett licencajánlat; az elsőbbségi hasznosítási engedélyben részesítendő beszállító részére adandó licencajánlat) a bírósági eljárást megelőzően kell teljesíteni, fennáll-e annak lehetősége, hogy a bírósági eljárást megelőzően elmulasztott magatartási kötelezettségeket a jogok fenntartása mellett bírósági eljárás során utólag teljesítsék?
 2. Csak akkor lehet-e a szabadalom hasznosítójának figyelembe vehető licenciakéréséből kiindulni, ha valamennyi körülmény átfogó értékelése alapján világosan és egyértelműen megállapítható az SZNSZ hasznosítójának azon szándéka és hajlandósága, hogy az SZNSZ jogosultjával FRAND-feltételek mellett licencszerződést kössön, függetlenül attól, hogy adott esetben milyenek e (az ezen időpontban megfogalmazott licencajánlat hiányában előre még egyáltalán nem látható) FRAND-feltételek?
 - a) Azon szabadalombitorló, aki több hónapon keresztül nem válaszol a szabadalombitorlással kapcsolatos figyelmeztetésre, ezzel általában azt jelzi, hogy számára a licencbe vétel nem bírt jelentőséggel, így – a szóban megfogalmazott licenciakérés ellenére – hiányzik a licenciakérés, ami azzal a következménnyel jár, hogy az SZNSZ jogosultjának abbahagyásra kötelezés iránti keresetének helyt kell adni?
 - b) A hasznosítási engedélynek az SZNSZ hasznosítója által ellenajánlattal beemelt feltételeiből lehet-e a licenciakérés hiányára következtetni, ami azzal a következménnyel jár, hogy ennek alapján helyt adnak az SZNSZ jogosultjának abbahagyásra kötelezés iránti keresetének annak előzetes vizsgálata nélkül, hogy az SZNSZ jogosultjának saját licencajánlata (amely megelőzte az SZNSZ hasznosítójának ellenajánlatát) megfelel-e egyáltalán a FRAND-feltételeknek?

- c) Kizárt-e ez a következtetés legalábbis abban az esetben, ha az ellenajánlatban szereplő azon engedélyezési feltételek, amelyekből licenckérés hiányára kell következtetni, olyan feltételek, amelyek tekintetében nem nyilvánvaló és legfelsőbb bírósági szinten sem tisztázott, hogy nem egyeztethetők össze a FRAND-feltételekkel? [eredeti 6. o.]

I n d o k o l á s:

I.

- 1 A felperes az EP 2 087 629 B1. sz. európai szabadalma német részének (a továbbiakban: a kereset tárgyát képező szabadalom) bitorlása miatt lényegében abbahagyásra kötelezés, tájékoztatás adása, elszámolás, valamint kártérítési kötelezettség megállapítása iránti indított keresetet az alperes ellen. [omissis].
- 2 A kereset tárgyát képező szabadalom adatoknak egy telekommunikációs rendszerbe történő küldésére irányuló eljárásra vonatkozik, amely az eljáró bírósági tanács megállapításai szerint nélkülözhetetlen a Long Term Evolution (LTE) szabványhoz. Az LTE-szabvány egy negyedik generációs mobiltelefon-szabvány, amelyet a többek között a European Telecommunication Standards Institute (ETSI) tagjaként működő 3 GPP (3rd Generation Partnership Project) egyesület dolgozott ki.
- 3 2014. szeptember 17-én a felperes anyavállalata és a kereset tárgyát képező szabadalom eredeti bejelentője, a Nokia Corporation értesítette az ETSI-t a kereset tárgyát képező szabadalom bejelentéséről, és kijelentette, hogy a kereset tárgyát képező szabadalmat az LTE-szabványhoz nélkülözhetetlennek tekinti. Egyúttal FRAND-nyilatkozatot tett az ETSI számára, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy fair, reasonable and non-discriminatory (tisztességes, észszerű és hátrányosmegkülönböztetés-mentes, a továbbiakban: FRAND) feltételek mellett hasznosítási engedélyeket ad harmadik személyek részére.
- 4 A stuttgarti székhelyű alperes személygépjárműveket és haszongépjárműveket gyárt, amelyeket többek között a Mercedes Benz védjegy alatt hirdetnek és forgalmaznak. Emellett az alperes különböző mobilitási és pénzügyi szolgáltatásokat nyújt. Az alperes járműibe többek között úgynevezett TCU-k (telematic control units) vannak beépítve, amelyek lehetővé teszik a járművek (connected cars) internethez való kapcsolódását, különösen az LTE-hálózaton keresztül. E tekintetben a járművek használói olyan internetalapú szolgáltatásokat is igénybe vehetnek, mint a zenelejátszás vagy az adatfolyam-továbbítás, és/vagy kérhetik az alperestől járműveik (over the air) frissítésekkel való ellátását anélkül, hogy ehhez egy gépjárműszerelő műhelyt kellene felkeresniük. A TCU-k ezenkívül feltétlenül szükségesek a járművek nyilvántartásba vételéhez, üzemeltetéséhez és forgalmazásához [eredeti 7. o.], mivel ezen a modulon keresztül bocsátják rendelkezésre a törvény által előírt segélyhívási funkciót (eCall).

- 5 Az TCU-kat nem maga az alperes gyártja, hanem azokat egy több szintű gyártási láncban állítják elő. Az alperes a TCU-kat a közvetlen beszállítójától (úgynevezett Tier1-beszállító [első szintű beszállító]) szerzi be beépítésre kész állapotban. A Tier1-beszállítók a TCU-k gyártásához szükséges NAD-okat (network access devices) más beszállítóktól (Tier2-beszállító [második szintű beszállító]) szerzik be. A NAD-okhoz szükséges chipeket a Tier2-beszállítók szintén beszállítóktól (Tier3-beszállítók [harmadik szintű beszállítók]) kapják.
- 6 A felperes első alkalommal 2016 márciusában hívta fel az alperes figyelmét többek között a kereset tárgyát képező szabadalom bitorlására. Az alperes erre a 2016. június 10-i levelében válaszolt. 2016. november 9-én és 2019. február 27-én a felperes többek között a kereset tárgyát képező szabadalomra vonatkozó hasznosítási engedélyt ajánlott fel az alperesnek, és 2019 márciusában keresetet indított a kereset tárgyát képező szabadalom bitorlása miatt. 2019. május 19-én és 2020. június 10-én az alperes ellenajánlatot küldött a felperes részére. Az alperes Tier1-, illetve Tier2-beszállítóinak licenciacérése alapján 2017. május 17-én a bírósági eljárást megelőzően egy „Tier1-modell” elnevezésű szerződéses konstrukciót ajánlottak a Tier1-beszállítók részére. A Tier1-modell szerint a Tier-beszállítóknak a felperes portfóliójára vonatkozó hasznosítási engedélyt kell közvetíteniük az ügyfelek részére, azaz a Tier1-beszállítóknak egy kizárólag a gépjárműgyártóknak adott hasznosítási engedélyért kell fizetniük. A 2019. július 27-i úgynevezett CWCL (connected vehicle value chain licenciamodell) a Tier1-modell kiegészítéseként előírja, hogy a beszállító részére saját korlátozott hasznosítási engedélyt biztosítanak kutatás és fejlesztés, valamint egy connected-car gyártása céljából, egyébként azonban a beszállító hasznosítási engedélyt közvetítenek az ügyfelek részére, mindamelllett a beszállító a gépjárműgyártó által részükre (vissza)közvetített „have-made” jog alapján jogosultak TCU-t gyártani.
- 7 Az eljáró bírósági tanács előtt 2020. szeptember 3-án tartott tárgyalást követően a felperes a Tier1-beszállítóknak minősülő Continental, Bosch, Bury, TomTom, Peiker, Renault, Harman és Fico Mirrors részére további licenciacajánlatot tett („Automotive License Agreement”, „ALA”-licenciacajánlat), amely a Tier1 beszállítóknak részére TCU-k gyártására és forgalmazására vonatkozó saját korlátlan hasznosítási engedélyről, valamint a gépjárműgyártók és a beszállítók esetleges ügyfelei részére hasznosítási engedélyről rendelkezik. A Huawei ugyanezt az ajánlatot kapta. A Tier2-beszállítók körébe tartozó, hasznosítási engedélyt kérő Sierra **[eredeti 8. o.]** Wireless részére a felperes nem tett hasznosítási engedélyre vonatkozó ajánlatot.
- 8 A felperes úgy véli, hogy az SZNSZ jogosultjaként szabadon eldöntheti, hogy egy összetett gyártási és beszállítói lánc mely szintjén ad FRAND-feltétek mellett hasznosítási engedélyt. E tekintetben nem áll fenn arra vonatkozó kötelezettség, hogy elsőbbségi hasznosítási engedélyt adjon beszállítóknak részére. A licenciacajánlatok kiválasztása során hatékonysági szempontokat és a technológia értékét kell figyelembe venni. A gyártás korábbi szintjén történő licencbe adás nem eredményez továbbá jogkimerülést, ami azzal a következménnyel járna, hogy

a későbbi résztvevők nem húzhatnának hasznot a megfelelő hasznosítási engedélyből. Ezenkívül az SZNSZ jogosultja számára – a már fennálló esetleges ágazati gyakorlattól függetlenül is – lehetővé kell tenni, hogy létre tudja hozni saját, hátrányos megkülönböztetéstől mentes licencbe adási gyakorlatát. Ez nem ellentétes az erőfölénnyel való visszaélésnek az EUMSZ 102. cikkből eredő, a szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalmak jogosultjaira vonatkozó tilalmával sem. A több szintű gyártási lánc nem minden szintje jogosult saját teljes körű hasznosítási engedélyre, mivel – figyelembe véve a szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalom jogosultját terhelő, a kartelljog alapján előírt kötelezettségeket – elegendő, ha és ameddig az egyes szintek számára lehetővé teszik a szabványosított technológiához való hozzáférést. Ezenkívül az alperes nem hajlandó a licencbe vételre, mivel mindig is a beszállítói által történő licencbe vételre hivatkozott.

- 9 Az alperes úgy véli, hogy az EUMSZ 102. cikkből, valamint a felperes, illetve jogelődje által az ETSI részére tett FRAND-nyilatkozatból az következik, hogy az SZNSZ jogosultjának a szabadalmi jog alapján releváns valamennyi hasznosítási módra vonatkozó saját korlátlan hasznosítási engedélyt kell felajánlania a hasznosítási engedély licencbe vételre hajlandó valamennyi kérelmezője részére. Ennélfogva elsőbbségi hasznosítási engedélyt kell adni a hasznosítási engedélyt kérő beszállítók részére, ami megfelel a gépjárműiparban alkalmazott szabványeljárásnak is. Más ágazatokra vonatkozó szabályok nem ültethetők át, mivel a gépjárműiparban szokásos és hatékony, hogy a gépjárműgyártók a beszállítóik alkatrészeit harmadik személyek jogaitól mentesen kapják meg. Nem elegendő, hogy a beszállító számára csak a védett technológiához való hozzáférést teszik lehetővé, például a szállítói láncban felfelé érvényesülő úgynevezett „have-made” jogokon keresztül. E tekintetben ugyanis a beszállító nem folytathat független gazdasági tevékenységet, mivel ügyfelének a szerződéssel kapcsolatos, az SZNSZ jogosultjával szembeni (kötelmi jogi) jóhiszeműségétől való függőségi helyzetben van. Ennélfogva az alperest egyaránt megilleti a saját és a beszállítói mint beavatkozók által előterjesztett **[eredeti 9. o.]** kartelljogi kifogás.
- 10 A beavatkozók szerint a felperes megsérti azon kartelljogi kötelezettségét, hogy FRAND-feltételek mellett saját korlátlan hasznosítási engedélyt ajánljon fel minden olyan személynek, aki FRAND-feltételek mellett ilyen hasznosítási engedélyt kér. Maguk a beavatkozók hajlandóak a licencbe vételre, FRAND-feltételeknek megfelelő licencajánlat adására irányuló kéréssel fordultak a felpereshez. A Tier1- és a CWCL-modell nem felel meg a felperes kartelljogi kötelezettségének, mivel a beavatkozók mint beszállítók nem kaptak saját korlátlan hasznosítási engedélyt. A TCU-k szabad piacának fejlődése az említett modellekkel nem lehetséges. A hasznosítási engedélyt kérő Tier2-beszállítók részére túlnyomórészt nem terjesztettek elő licencajánlatot. A kényszerengedélyre vonatkozó, fent ismertetett kartelljogi kifogás (származékosan) az alperest is megilleti, mivel az EUMSZ 102. cikk értelmében visszaélésszerűnek minősül, ha a felperes megtagadja, hogy a gyártási lánc korábbi szintjén elhelyezkedő igénylők számára az SZNSZ-portfóliójára vonatkozó hasznosítási engedélyt adjon, egyúttal azonban az ugyanazon gyártási

lánc utolsó szintjén elhelyezkedő vállalkozásokkal szemben szabadalomtörlesztés miatt abbahagyásra kötelezés iránti keresetet indít. Ez annál is inkább így van, mivel egy átfogó szerződéses szabályozás keretében a hasznosítási engedélynek a gyártás korábbi szintjén történő megadása már nem teszi lehetővé az utolsó szinttel szembeni keresetindítást.

II.

11 Az eljáró bírósági tanács döntése a visszaélészerű magatartás kartelljogi tilalmának alkalmazásával kapcsolatban a végzés rendelkező részében megfogalmazott kérdésekre adott válaszoktól függ.

A.

12 A felperest főszabály szerint megilletik az alperessel szemben a szabadalomtörlesztés miatt érvényesített igények, különösen az EPÜ 64. cikke és a PatG 139. §-a szerinti, abbahagyásra kötelezés iránti igény.

13 Nem vitatott, hogy az alperes által gyártott és forgalmazott gépjárművek (connected cars) az azokba épített összekapcsoló modulokon (TCU-kon) keresztül az LTE-szoftverhez vannak igazítva, és ennélfogva a Németországban használatos LTE-szabvány alapján (is) működnek. A kereset tárgyát képező szabadalomnak az LTE-szabványhoz nélkülözhetetlen voltára tekintettel ez automatikusan a kereset tárgyát képező szabadalomnak az alperes, illetve annak ügyfelei általi hasznosítását eredményezi. A hasznosítás jogellenes. **[eredeti 10. o.]**

14 [omissis]

B.

15 Mindazonáltal az alperes és az őt támogató beavatkozók (beszállítók) által előterjesztett, kényszerengedélyre vonatkozó kartelljogi kifogás a BGB-nek az EUMSZ 102. cikkel összefüggésben értelmezett 242. §-a alapján kizárhatná az abbahagyásra kötelezés iránti igény érvényesítését. Ez lenne a helyzet, ha az abbahagyásra kötelezés iránti igénynek a felperes által az alperessel szemben történő érvényesítését a felperesnek a hasznosítási engedély megadása piacán nem vitatottan fennálló erőfölényével való visszaélésnek kellene tekinteni.

1.

16 A Huawei kontra ZTE ügyben (2015. július 16-i ítélet, C-170/13, a továbbiakban: a Bíróság ítélete) a Bíróság már megállapította, hogy a szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalom azon hasznosítója, akivel szemben abbahagyásra kötelezés iránti keresetet indítottak, védekezhet a kényszerengedélyre vonatkozó kartelljogi kifogással, mégpedig függetlenül attól, hogy vitatja-e a szabadalom

hasznosítását, vagy sem, és annak ellenére, hogy már a hasznosítási engedély megadása előtt megkezdte az SZNSZ hasznosítását.

2.

- 17 A jelen ügyben a Bíróság által kidolgozott elveket olyan helyzetben kell alkalmazni, amelyet az jellemez, hogy az SZNSZ műszaki információja már olyan szerkezeti egységekben (félvezető chipek, NAD-ok, TCU-k) teljeskörűen megvalósul, amelyeket a végterméknek (személygépjármű) az SZNSZ jogosultjának abbahagyásra kötelezés iránti keresetével szembesülő forgalmazója részére szállítanak be egy több szintű láncban, ami felveti azt a kérdést, hogy visszaél-e az SZNSZ jogosultja az erőfölényével az EUMSZ 102. cikk értelmében, és ha igen, milyen körülmények között és milyen jogkövetkezményekkel, ha a végtermék forgalmazójával szemben szabadalomtörletés miatt abbahagyásra kötelezés iránti keresetet indít anélkül, hogy előtte teljesítette volna a szabadalmat hasznosító beszállítók hasznosítási engedély adására irányuló kérését. Erre vonatkoznak a végzés rendelkező része II. pontjának A. részében szereplő előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság a feltett kérdéseket illetően a következő álláspontot [eredeti 11. o.] képviseli:
- a)
- 19 Tekintettel arra, hogy a FRAND-nyilatkozat a hasznosítási engedély kérelmezőjének kifejezett kívánságától eltekintve nem tartalmaz korlátozó feltételeket, e nyilatkozat arra kötelezi az SZNSZ jogosultját, hogy FRAND-feltételek mellett mindenkinek hasznosítási engedélyt adjon. E tekintetben a hasznosítási engedély megadása nem korlátozódhat arra, hogy csupán hozzáférést biztosítson a szabványosított piachoz, hanem biztosítani kell a hasznosítási engedély kérelmezője számára a szabványosított technikában való részvételt olyan mértékben, hogy lehetővé tegyék számára a szabad versenyt az általa jelenleg és a jövőben figyelembe vett valamennyi termékpiacon.
- 20 Közérdek fűződik a szabad verseny fenntartásához mind az olyan piacon, amely valamely jog szabványhoz nélkülözhetetlennek való minősítése következtében már meggyengült, mind pedig más, a jog hasznosítása által esetleg érintett és/vagy még fejlődő piacokon. Annak a személynek a kiválasztása, akinek részére az SZNSZ jogosultja az SZNSZ-portfóliójára vonatkozó hasznosítási engedélyt ajánl fel, meghatározza, hogy ki vehet részt a gyártási láncban a technológiai piacot követően elhelyezkedő termékpiacokon fennálló versenyben. Az SZNSZ jogosultjának licencbe adási gyakorlata ennél fogva lényeges alakító tényező a tekintetben, hogy a gyártási lánc mely szintjén keletkezhet versenyfeltételek mellett működő szabad piac. Ezt bizonyítja a jelen ügy tényállása. A felperes SZNSZ-ére vonatkozó saját korlátlan hasznosítási engedéllyel a hasznosítási engedélyt kérő beszállítók képesek a TCU-kat és az ehhez szükséges alkatrészeket

önállóan és jogbiztonságot nyújtó módon továbbfejleszteni, gyártani és bármely gépjárműgyártó részére forgalmazni. Ezenkívül a beszállítók csak e hasznosítási engedéllyel fejleszthetik tovább a szabadalmazott technológiát a gépjárműiparon kívüli hasznosítási lehetőségek céljából és férhetnek hozzá új piacokhoz. Ezzel szemben, amennyiben csak a gépjárműgyártóktól származtatott korlátozott jog illeti meg a beszállítókat, ez jelentős mértékben akadályozza a TCU-k és alkatrészeik kutatását, fejlesztését és forgalmazását. Ugyanis a származtatott jogokkal a beszállítók csak a részükre harmadik személyek által adott utasítások keretében gyárthatják a TCU-kat és azok alkatrészeit és értékesíthetik ezeket szerződésben meghatározott vevők részére. Az egyes vevőktől független saját piaci jelenlét tilos lenne számukra, ami a gazdasági tevékenységük indokolatlan korlátozását eredményezné. **[eredeti 12. o.]**

- 21 A beszállítók saját, teljes értékű hasznosítási engedély iránti igényével szemben nem lehet arra hivatkozni, hogy még ebben az esetben is fennáll az SZNSZ jogosultja számára annak szükségessége, hogy a további gyártók számára saját hasznosítási engedélyt biztosítson. Igaz ugyan, hogy a korlátlan licencbe adás sem eredményez az Európai Unión kívüli és eljárási igényekre vonatkozó jogkimerülést, és az akkor sem következik be, ha az igény a készülékkel kapcsolatos olyan ismérvekre vonatkozik, amelyek a hasznosítási engedélyben részesülő beszállító által forgalmazott alkatrészek esetében még adottak.
- 22 Mindazonáltal figyelembe kell venni, hogy az SZNSZ jogosultja által tett bizalomerősítő kötelezettségvállalás alapján a hasznosítási engedély megadásának FRAND-feltételek mellett kell történnie. Ez azt feltételezi, hogy a licencszerződés olyan szabályokat ír elő, amelyek a hasznosítási jog gyakorlása esetén a szabadalmi jogok kimerülését eredményezik. A FRAND-nyilatkozat a célja szerint arra szolgál, hogy lehetővé tegye mindenki számára, hogy tisztességes és hátrányosmegkülönböztetés-mentes módon részt vegyen a szabványosított technológiának a termékpiacon történő gazdasági hasznosításában. Ha a műszaki szabvány hasznosítása az Európai Unió kívül is történik, vagy például eljárási igényekről van szó, az SZNSZ jogosultja FRAND-kötelezettségvállalásának is összhangban kell állnia ezzel azáltal, hogy valamennyi érdekelt számára hasznosítási engedélyhez való, földrajzilag korlátlan és/vagy az eljárási igények kimerülésére kiterjedő jogot közvetít. Hasonlóképpen, a szabadalmat hasznosító alkatrészek gyártója minden SZNSZ-jogosulttól FRAND-feltételeknek megfelelő hasznosítási engedélyt kérhet, amely lehetővé teszi számára, hogy a termékeit korlátozás nélkül forgalmazza, és amely ezáltal a találmánynak az ellátási lánc későbbi szintjén elhelyezkedő valamennyi hasznosítóját mentesíti az alól, hogy hasznosítási engedélyt kérjen az SZNSZ jogosultjától (Kühnen, GRUR 2019, 665., 670. és 671. o.).
- 23 A jogkimerülés elvének mind anyagi jogi, mind területi szempontból fennálló korlátait tehát orvosolhatja olyan kikötéseknek a licencszerződésbe illesztése, amelyek a területtől függetlenül és az esetleges eljárási igények tekintetében is teljes jogkimerülést eredményeznek. Hasznos lehet például a hasznosítási engedély továbbadására vonatkozó korlátozott jog szerződésben történő

biztosítása. Tekintettel arra a tényre, hogy a hasznosítási engedély tárgyát képező TCU-k és NAD-ok éppen arra szolgálnak, hogy mobilhálózati csatlakozást hozzanak létre a 2G–4G szabványoknak megfelelően, ezért az SZNSZ jogosultjától olyan licencre adás várható el, amely e rendeltetészerű használatot mind a beszállító, mind pedig **[eredeti 13. o.]** annak vevői számára lehetővé teszi.

- 24 Ez annál is inkább így van, ha figyelembe vesszük az ellátási lánc által kiszolgált ágazatban fennálló szokásokat. A gépjárműiparban megfelel a gyakorlatnak, hogy a gépjárműgyártók a termékeiket harmadik személyek jogaitól mentesen kapják a beszállítóktól. Ez figyelembe veszi azt a körülményt, hogy minden szint viseli a felelősséget a saját maga által kifejlesztett és ennélfogva általa legjobban ismert műszaki megoldás jogi megfelelőségéért. Mivel egy gépjárműbe akár 30 000 alkatrész is be van építve, jelentős terhet róna a gépjárműgyártóra annak felülvizsgálata, hogy a gépjárművébe beépített, harmadik fél által beszállított műszaki megoldások hasznosítják-e harmadik személyek oltalmi jogait. Ez a probléma annál inkább fokozódik, minél összetettebb az alkatrész, és minél távolabb esik az adott technika a gépjárműgyártó tulajdonképpeni tevékenységi területétől, ami a jelen ügyben szóban forgó TCU-k és NAD-ok esetében is igaz. A több szintű szállítói láncban belül egy bizonyos műszaki megoldás mellett döntő beszállító képes leginkább megvizsgálni, hogy e megoldás sérti-e harmadik személyek oltalmi jogait. Ezenkívül a beszállítók jelentős költséget fektetnek be új innovációk kutatásába és fejlesztésébe, és e tekintetben tevékenységük független a végtermékek vevőitől, továbbá e tevékenységhez olyan gazdasági és jogi mozgásteret igényelnek, amely csak korlátlan hasznosítási engedéllyel biztosítható számukra.
- 25 Az elsőbbségi hasznosítási engedély adására vonatkozó kötelezettség ellen nem szólnak hatékonysági indokok. Főszabály szerint elismert ugyan, hogy a hatékonyságjavulás elvileg alkalmas az erőfőlényben lévő vállalkozás versenyellenes magatartásának igazolására. Ebben az összefüggésben hatékonyságjavulásnak nélkülözhetetlen magatartásként a termékek minőségét érintő technikai javítás és a termelés vagy forgalmazás költségeinek csökkentése tekintendő (lásd a szabványmegfelelőségi szempontból elengedhetetlen szabadalmakkal kapcsolatos uniós megközelítés meghatározásáról szóló, 2017. november 29-i bizottsági közleményt, COM(2017)). E tekintetben a hatékonyságjavulásnak ellensúlyoznia kell az érintett piacokra gyakorolt esetleges negatív hatásokat, és a magatartás nem akadályozhatja meg a hatékony versenyt. Ez a jelen ügyben nem állapítható meg. Az, hogy a felperes számára megkönnyítik a licencre adást, mivel a végtermék gyártóját könnyebben tudja azonosítani, mint annak beszállítóját, már ténybeli szempontból nem helytálló, mivel a beszállítók száma **[eredeti 14. o.]** jóval kisebb, mint a gépjárműgyártóké. A hatékonyság szempontjából csak a baseband-chip gyártók részére történő licencre adás jönne tekintetbe, amelyből világviszonylatban nem létezik tíznél több gyártó. Ettől eltekintve a hasznosítási engedélyek adásának esetleges egyszerűsítése sem képvisel a fent ismertetett értelemben vett igazoló hatékonyságjavulást.

- 26 A tranzakciós költségek összege és a kettős fizetésnek a hasznosítási engedély ugyanazon tárgyra vonatkozó több licenciaszerződés megkötése esetén fennálló veszélye szintén nem zárja ki az elsőbbségi hasznosítási engedély beszállítók részére történő adására vonatkozó kötelezettséget. Szerződéses konstrukciókkal mindkettő megbízhatóan kezelhető.
- 27 Az SZNSZ jogosultjának egy bizonyos licencbe adási program meghatározásához fűződő érdeke ennél fogva nem állhat fenn az SZNSZ jogosultja kartelljogi kötelezettségeinek figyelembevétel nélkül. Ebből következik, hogy az SZNSZ jogosultja kérheti ugyan a licencbe vételt elsőbbséggel egy bizonyos termék végső gyártójától, azonban nem hagyhatja figyelmen kívül vagy nem utasíthatja el a beszállítók jogos licenciakéréseit/licenciaajánlatait. Amennyiben minden érdekelt harmadik személy részére hasznosítási engedélyt kell adni FRAND-feltételek mellett, ez olyan beszállítókra is kiterjed, amelyeknek az üzleti tevékenységükhöz hasznosítási engedélyre van szükségük. Ezenkívül a felperes részéről nem állapítható meg olyan, megfelelő licencbe adási program, amellyel végtermékek gyártói részére hasznosítási engedélyt adtak. A felperes a múltban szerződést kötött egy gépjárműgyártóval, amely szerződés jelenleg már nem áll fenn. Létezik továbbá egy nem a szóban forgó 4G szabadalmi portfólióra vonatkozó, a beavatkozó Sierrával és egy másik gépjárműgyártóval kötött licenciaszerződés. Az Avanci szabadalmi egyesülés, amelynek a felperes tagja, eddig három gépjárműgyártóval kötött licenciaszerződéseket, és a beszállítóktól megtagadja a hasznosítási engedély megadását. Ezzel szemben a Sharp, amely szintén az Avanci egyesülés tagja, nemrég korlátlan licenciaszerződést kötött a Tier2-beszállítónak minősülő Huawei-jel [omissis]. Ezt követően az alperes is licenciaszerződést kötött a Sharppal. Az Avanci egyesülés további tagjai licenciaszerződésre vonatkozó tárgyalásokat folytatnak különböző Tier1- és Tier2-beszállítókkal.
- 28 A hasznosítási engedélyt kérő beszállító részére történő licencbe adási kötelezettség [eredeti 15. o.] nem eredményez az SZNSZ jogosultjával szembeni hátrányos bánásmódot a találmány hasznosításának díjazása során. A hasznosítási díj ugyanis nem az adott licencjogosult által a licencbe adott találmánnyal elért nyereséghez kapcsolódik, hanem kizárólag azon nyereség mérvadó, amely a felek szerint a találmány hasznosításával elérhetőnek tűnik. E tekintetben – függetlenül a hasznosítási engedély megadásának szintjétől – az SZNSZ jogosultjának megfelelően részesülnie kell abból a nyereségből, amelyet a munkamegosztáson alapuló ellátási lánc végén a szabadalmazott végtermék értékesítésével érnek. Ez azt jelenti, hogy az SZNSZ jogosultjának a beszállító részére történő licencbe adási kötelezettsége esetén már az ellátási lánc előző szintjén is esedékes az SZNSZ gazdasági értékének megfelelő hasznosítási díj. A gyártó tehát köteles elfogadni azt a hasznosítási díjat, amelyet az SZNSZ jogosultja kizsákmányoló jellegű visszaélés nélkül egyébként követelhetne a végtermék forgalmazójától. E tekintetben a hasznosítással mások által elért nyereséghez való igazodás ellentétes lehet a licencbe adás szokásos eseteinek kezelésével. Ezt azonban az jellemzi, hogy a szabadalom jogosultja szabadon eldöntheti, hogy a találmány hasznosításának mely szintjén biztosít hasznosítási jogot. Az SZNSZ jogosultja

nincs ilyen helyzetben, mivel jogilag köteles minden, hasznosítási engedélyt kérő személy számára hasznosítási engedélyt adni. Mindazonáltal e kényszer nem eredményezheti azt, hogy az SZNSZ jogosultját kizárják a találmány hasznosításának az értékteremtés utolsó szintjén keletkezett eredményéből való részesedésből, illetve hogy a részesedését indokolatlanul megnehezítik (Kühnen, GRUR 2019 665., 670. és 671. o.).

- 29 A fentiekre tekintettel főszabály szerint és fenntartás nélkül fennáll valamennyi beszállító azon joga, hogy FRAND-feltételeknek megfelelő korlátlan engedélyt kérjen, így a FRAND-feltételeknek megfelelő hasznosítási engedély kérése megengedett joggyakorlásnak minősül, amelynek az SZNSZ-jogosult általi megtagadása erőfölénnyel való visszaélést valósít meg, amelyre mind az ellátási lánc végén elhelyezkedő, perelt szabadalombitorló, mind pedig a hasznosítási engedélyt kérő beszállító hivatkozhat.

b)

- 30 Amennyiben az ilyen visszaélésre nemleges választ kell adni, és ennél fogva a felperes a jelen ügyben jogosan indított keresetet az alperes ellen, további releváns kérdések merülnek fel.
- 31 A Bíróságnak a Huawei kontra ZTE ítéletben kialakított ítélkezési gyakorlata szerint **[eredeti 16. o.]** az SZNSZ jogosultjának az abba hagyásra kötelezés vagy a termékek visszavonása iránti igényének érvényesítése előtt első lépésben figyelmeztetnie kell az állítólagos szabadalombitorlót a szabadalombitorlásra (a Bíróság ítéletének összefoglalása és 61. pontja). A szabadalombitorlásra való e figyelmeztetést követően a második szinten a szabadalom hasznosítójának hasznosítási engedélyt kell kérnie. Amennyiben ez megtörténik, az SZNSZ jogosultjának az SZNSZ licencbe adására vonatkozó konkrét írásbeli ajánlatot kell tennie tisztességes, észszerű és hátrányosmegkülönböztetés-mentes feltételek mellett, megjelölve a kért hasznosítási díj számítási módszerét is (a Bíróság ítéletének 63. pontja). A szabadalombitorlónak a negyedik szinten jóhiszeműen, különösen halogató taktika nélkül meg kell fontolnia az ajánlatot (a Bíróság ítéletének 65. pontja). Amennyiben a szabadalombitorló nem fogadja el az SZNSZ jogosultja által tett ajánlatot, rövid határidőn belül a hasznosítási engedélyre vonatkozó olyan ellenajánlatot kell tennie, amely figyelembe veszi a FRAND-követelményeket (a Bíróság ítéletének 66. pontja). Ha az SZNSZ jogosultja visszautasítja ezt az ellenajánlatot, akkor a szabadalombitorlónak ezen időponttól kezdve el kell számolnia az SZNSZ hasznosításával, és biztosítékot kell nyújtania a hasznosítási díj megfizetésére, ami a múltbeli hasznosításokra is vonatkozik (a Bíróság ítéletének 67. pontja).
- 32 A Bíróság ezzel egyértelművé teszi, hogy az ismertett lépéseknek – a szabadalombitorlásra való figyelmeztetés, licenciakérés és FRAND-feltételeknek megfelelő licencajánlat adása – az abba hagyásra kötelezés iránti igény bírósági érvényesítése előtt kell megtörténniük. Ennél fogva felmerül a kérdés – amelyre a

német ítélkezési gyakorlat többnyire igenlő választ ad –, hogy sor kerülhet-e a folyamatban lévő jogvita során történő pótlásra. E probléma a jelen ügyben azon körülményre tekintettel bír jelentőséggel, hogy a felperes csak jóval a keresetindítást követően tett különböző szerződési ajánlatokat a Tier1-beszállítók részére. E tekintetben az eljáró bírósági tanács tisztában van azzal, hogy a szerződési ajánlatok nem magát az alperest, hanem az őt támogató beavatkozókat érintették. Mindazonáltal az abbahagyásra kötelezés végrehajtása ugyanazon következményekkel jár a beavatkozókra nézve, mint az alperes számára: egyikük sem tudja már forgalmazni a termékeit. Ha az alperes már nem tud gépjárműveket forgalmazni, akkor a beszállítók sem értékesíthetik a termékeiket az alperes részére. E tekintetben nem lehet jelentősége annak, hogy a Huawei kontra ZTE ítéletben rögzített lépéseket az alperessel vagy a beavatkozókkal szemben nem tartották-e be.

- 33 Az eljáró bírósági tanács véleménye szerint a perben történő pótlás főszabály szerint lehetséges, amit a FRAND-feltételeknek megfelelő licencajánlat szükségessége tekintetében **[eredeti 17. o.]** részletesen indokolni kell. Az a kérdés, hogy a licencajánlat a konkrét esetben megfelel-e FRAND-feltételeknek (amit az eljáró bírósági tanács az EUMSZ 102. cikknek megfelelően kizsákmányolástól és hátrányos megkülönböztetéstől való mentességként értelmez), gyakran nehéz és nagyrészt megoldatlan értékelési kérdéseket vet fel, amelynek a bíróság általi kezelése a felek számára nem jósolható meg. Anélkül, hogy az SZNSZ jogosultjának ezt fel kellene róni, gyakran csak a jogvita során derül ki, hogy az eddigi ajánlat elégtelen-e, és ha igen, milyen okból. Amennyiben az SZNSZ jogosultja készen áll a kijavításra, az érintett vitának észszerűen a folyamatban lévő perben kell lezajlania. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a szabadalom jogosultja eleget tett a szabadalombitorló figyelmeztetésére vonatkozó, a pert megelőző kötelezettségének, és a szabadalombitorló számára biztosított megfelelő nyilatkozattételi határidő eredménytelen kivárást követően keresetet indított. Amennyiben a szabadalombitorló ezt követően a perben kijelenti, hogy hajlandó a licencre vételre, és a pótolhatóságra nemleges választ adnak, ez azzal a következménnyel jár, hogy a bíróságnak a szabadalombitorlót abbahagyásra kell köteleznie, ami gyakorlatilag lehetetlenné teszi, hogy a szabadalombitorló (az abbahagyásra kötelező végrehajtható ítélet által rá gyakorolt nyomás alatt) tisztességes FRAND-tárgyalásokat folytasson az SZNSZ jogosultjával.
- 34 A jelen jogvita eldöntése szempontjából releváns továbbá, hogy az SZNSZ jogosultjának a szabadalombitorlásra vonatkozó figyelmeztetését követően milyen követelményeket kell támasztani a licencakéréssel, illetve a licencakérelmezőjének magatartásával szemben. Az eljáró bírósági tanács azt az álláspontot képviseli, hogy nem lehet túlzó követelményeket támasztani a licencakéréssel szemben. A hasznosítási engedély megadásának kérése történhet átalány jelleggel, informálisan és ezáltal ráutaló magatartással is, minek során a szóban forgó magatartás alapján a licencre vételre irányuló szándéknak egyértelműen felismerhetőnek kell lennie az ellenérdekű fél számára. A hasznosítási engedély tartalmára vonatkozó fejtegetésekre nincs szükség; ezek

valójában károsak lehetnek, ha azt a benyomást keltik az SZNSZ jogosultjában, hogy a licencbe vétel csak bizonyos, olyan feltételek mellett áll fenn, amelyek nem minősülnek FRAND-feltételeknek, és amelyeket az SZNSZ jogosultjának ennél fogva nem kell elfogadnia. Az a kérdés, hogy a licencia kérelmezője ezt követően hajlandónak mutatkozik-e a licencbe vételre, nem releváns annak értékelése szempontjából, hogy a licenciakérés a közlésének időpontjában fennállt-e. A licencia kérelmezőjének további magatartását valójában csak az SZNSZ jogosultja által tett ajánlatnak az ajánlat előterjesztését követő értékelése során kell vizsgálni.

- 35 A jogirodalomban képviselt egyik álláspont szerint (Kühnen, Handbuch der Patentverletzung, 13. kiadás., E. fejezet, 393. és 394. pont) a szabadalombitorlótól megkövetelt licenciakérésnek csupán azt kell biztosítania, hogy az [eredeti 18. o.] SZNSZ jogosultjának csak annyiban kelljen FRAND-feltételeknek megfelelő megalapozott licencajánlatot kidolgoznia, amennyiben azt a szabadalombitorló kérte. Az engedély tartalmára vonatkozó fejtegetésekre nincs szükség. Ezek csak akkor lehetnek károsak, ha észszerű értékelés esetén azt a benyomást keltik a szabadalom jogosultjában, hogy a licencbe vételre való hajlandóság szóbeli kérés ellenére *véglegesen és megváltoztathatatlanul* csak bizonyos, nem megtárgyalható olyan feltételek mellett áll fenn, amelyek nyilvánvalóan nem FRAND-feltételek, és amelyeket az oltalmi jog jogosultjának ennél fogva nyilvánvalóan nem kell elfogadnia. Ilyen körülmények között a szóbeli licenciakérés valójában a hasznosítási megállapodás FRAND-feltételek melletti megkötésének komoly és végleges megtagadását tartalmazza, ami eleve szükségtelenné teszi a szabadalom jogosultjának FRAND-feltételeknek megfelelő bármely licencajánlatát (mert az felesleges lenne).
- 36 Mivel ebben az időpontban a hasznosítási engedély pontosabb feltételei még nem kerültek megfogalmazásra, mivel azokat az SZNSZ jogosultjának csak a következő lépésben a licencajánlatban kell megneveznie, azon megállapítással szemben, hogy a szabadalombitorló szóban licenciakérést közöl ugyan, valójában azonban egyáltalán nem hajlandó véglegesen a licencbe vételre, szigorú követelményeket kell támasztani. Az ilyen magatartással ugyanis a szabadalombitorló lényegében lemond a licencajánlatnak az SZNSZ jogosultja általi előterjesztéséről, amiből – mint a nyilatkozattevő számára kedvező jogi helyzetről való lemondás esetén mindig – legfeljebb különleges körülmények között lehet kiindulni. Óvatosságra van szükség különösen akkor, ha azok a körülmények, amelyekre a megtett nyilatkozattal ellentétben valójában fenn nem álló licencbe vételi hajlandóság megállapítását alapozzák, olyan körülmények, amelyek jogosságát az ítélkezési gyakorlat még nem tisztázta, és amelyekkel kapcsolatban ennél fogva elvileg különböző álláspontok lehetségesek.
- 37 Ha a szabadalom jogosultja a közölt licenciakérés alapján – még ha az az említett értelemben „elégtelen” volt is – ténylegesen licencajánlatot terjesztett elő a szabadalombitorló részére, akkor a licenciakérés teljesítette a célját, és – a szokásos eljárás keretében lépésről–lépésre – vizsgálni kell, hogy a szabadalom jogosultjának licencajánlata megfelel-e az általa ígért és teljesítendő

FRAND-feltételeknek. A szabadalomtörölő licencbe vételre való hajlandóságára vonatkozó kérdés ezt követően újra felmerül a szabadalomtörölőnek a licencajánlatra adott válasza tekintetében: Amennyiben a licencajánlat nem felel meg a FRAND-feltételeknek, a licencbe vételre való hajlandóság nem bír jelentőséggel. Ezzel szemben, ha a licencajánlat megfelel a FRAND-feltételeknek, [eredeti 19. o.] akkor a szabadalomtörölő licencbe vételre való hajlandósága releváns. A licencbe vételre való hajlandóság hiányzik, ha (és csak akkor, ha) a szabadalomtörölő visszautasítja a szabadalom jogosultjának a FRAND-feltételeknek megfelelő licencajánlatát, vagy az ilyen licencajánlatra nem válaszol a FRAND-követelményeknek megfelelő ellenajánlattal. Amennyiben a szabadalom jogosultja a szabadalomtörölő által közölt licencajánlat alapján a FRAND-feltételeknek megfelelő licencajánlatot tesz, ennél fogva e licencajánlat – és csak ez – képezi a vizsgálati mércét a tekintetben, hogy a szabadalomtörölő részéről fennáll-e a licencbe vételre való hajlandóság, vagy sem. Ugyanis a szabadalom jogosultja köteles a bizalom erősítő FRAND-kötelezettségvállalását e feltételeknek megfelelő licencajánlattal teljesíteni, míg a szabadalomtörölőnek csak az által kell bizonyítania a licencbe vételre való hajlandóságát, hogy az ilyen ajánlatot elfogadja, vagy más FRAND-feltételeket fogalmaz meg.

- 38 Különbséget kell tehát tenni a szabadalomtörölő FRAND-feltételek melletti licencbe vételre való (általános) hajlandósága és a FRAND-nak bizonyuló konkrét licencfeltételek elfogadására irányuló szándéka (licencbe vételre való konkrét hajlandóság) között. A licencajánlat szintjén kizárólag a szabadalomtörölőnek a licencajánlattá válásra irányuló általános szándéka bír jelentőséggel, és kizárólag e szándékot kell igazolni. A szabadalomtörölő licencbe vételre vonatkozó konkrét hajlandósága ezzel szemben csak akkor képezi vita tárgyát, ha a szabadalom jogosultjának licencajánlatát FRAND-ként azonosították.
- 39 Az eljáró bírósági tanács ennél fogva nem követi azt az álláspontot (LG München [müncheni regionális bíróság, Németország], 2020. szeptember 10-i ítélet, 7 O 8818/19; LG Mannheim [mannheimi regionális bíróság, Németország], 2020. augusztus 18-i ítélet, 2 O 34/19), hogy a szabadalomtörölő arra irányuló szándékának vizsgálata keretében, hogy FRAND-feltételek mellett licencszerződést kössön, figyelembe kell venni az ellenajánlatot is, és különösen figyelembe kell venni az abban felajánlott hasznosítási díjat mint a licencajánlat kérelmezője licencbe vételre való hajlandóságának mércéjét.

III.

- 40 Az eljáró bírósági tanács tisztában van azzal, hogy az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése alapján nem terheli előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettség. Mindazonáltal az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti mérlegelési jogkörének gyakorlása során az eljáró bírósági tanács figyelembe vette különösen azt, hogy az EUMSZ 102. cikk többféle észszerűen lehetséges értelmezést tesz lehetővé a hozzáértő jogászok számára, és a releváns kérdések még nem képezték a Bíróság általi értelmezés

tárgyát, és azokat különösen nem válaszolták meg véglegesen a [eredeti 20. o.] Huawei kontra ZTE ítélettel.

- 41 Ezenkívül a feltett kérdésekre adandó válasz messze ható jelentőséggel bír. Európában és különösen Németországban jelenleg számos, szabványhoz nélkülözhetetlen szabadalomból eredő szabadalombitorlási kereset van folyamatban, amelyek esetében az állítólagos szabadalombitorló mögött nagyszámú beszállítóból álló, többé-kevésbé összetett értékteremtési lánc áll. Jelenleg vitatott, hogy milyen kartelljogi követelményeket kell támasztani ilyen esetekben az SZNSZ jogosultjával szemben, mindenekelőtt, hogy az SZNSZ jogosultjának milyen mértékben, illetve kinek a részére kell FRAND-feltételek mellett hasznosítási engedélyt adnia. Az alperes, valamint egyes beszállítók panaszait követően az Európai Bizottság is információkéréseket intézett a felekhez. A helyzetet csak a Bíróság ítélete tisztázhatja véglegesen. Az EUMSZ 102. cikk értelmezésére vonatkozó kérdéseknek már az elsőfokú bíróság általi előterjesztése azt eredményezi, hogy a Bíróság azokra megfelelő időben választ ad, ami valamennyi fél érdekében áll.

MUNKADOKUMENTUM